

Nordland
FYLKESKOMMUNE

GENERASJONS- KONFERANSEN 2007

“Et samfunn for alle”

” Et samfunn for alle”

- en samarbeidskonferanse mellom Ungdommens fylkesting og Eldrerådet i Nordland.

- på tvers av generasjoner.....

Fakta om

Dato:	28.-29. september 2007
Sted:	Bodin Leir
Målgruppe:	Representanter fra kommunale og fylkeskommunale eldreråd og barne- og ungdomsråd, Ungdommens fylkesting og andre interesserte
Antall deltakere:	105 + foredragsholdere og kulturfolk
Velkommen:	Fylkesordfører Mariette Korsrud

Bakgrunn

Lov om eldreråd kom i 1991. Eldreråd er for kommuner og fylker en lovpålagt oppgave, mens barne- og ungdomsråd ikke er lovpålagt. Vil en lov om at det både skal opprettes barne- og ungdomsråd og eldreråd i alle kommuner, bidra til å sikre større grad av reell medvirkning i beslutningsprosesser?

I hvilken grad har eldreråd og barne- og ungdomsråd møte- og talerett i de politiske fora?
Ung eller gammel – hvem har det best? Hva er det som gjør at noen faller utenfor?

Gjennom 2006 dukket flere spørsmål opp i forbindelse med at Eldrerådet og Ungdommens fylkesting i Nordland hadde sine respektive møter. Problemstillinger som var beslektet, uten at det ble lagt til rette for noen felles møtepunkt for de to grupperingene.

Ungdommens fylkesting tok konsekvensen av dette og inviterte Eldrerådet til samarbeid. Ønsket om og behovet for en felles konferanse ble definert som mål.

Under tittelen ”Et samfunn for alle” ble det satt et program der man bestrebet seg på å få belyst;

- ung og eldre medvirkning i beslutningsprosesser på kommunenivå, fylkesnivå og statlig nivå
- ung og eldre – møteplasser i lokalsamfunnet
- ung og eldre – gjensidig respekt, forståelse, glede og nytte
- ung og eldre – felles ansvar for de som faller utenfor
- ung og eldre – felles forståelse for iverksettelse av tiltak
- ung og eldre – på same lag – på tvers av generasjoner for et åpent og inkluderende samfunn

Eldrerådet (ER) og Ungdommens fylkesting (UFT) sto som ansvarlige for konferansen, med arrangementteknisk tilrettelegging fra respektive sekretariat.

Det ble søkt henholdsvis fylkesordfører og fylkesrådet om økonomisk støtte til gjennomføring av konferansen. Videre besluttet ER og UFT at det skulle omdisponeres av driftsmidlene til formålet. (se vedlagt regnskap)

Gjennomføring

Betydningen av kultur

I arbeidet med å forme konferansens innhold og program, kom programkomiteen til enighet om å ville legge stor vekt på kultur som bindeledd mellom ung og eldre, og med det et ønske om mange og varierte kulturinnslag i programmet.

De vi engasjerte:

The Young Ones – Shadows-band fra Beiarn. 5 unge gutter som spiller ikke helt ung musikk, men som fenger alle.

Bodø trekkspillklubb – med medlemmer i alle aldre – oppfordring til allsang.

Malin og Raymond Hansen fra Fauske – vokal og gitarkomp – far og datter.

Elias O. Ørnes og Kristoffer P. Kråkmo fra Bodø kulturskole – akustisk gitar – ny-gammel musikk for alle ører.

I gaver fikk innledere og foredragsholdere rype-skulptur fra Sulitjelma.

Foredrag og innledninger

Fylkesordfører Mariette Korsrud ønsket velkommen til konferanse. Hun trakk fram at konferansedeltakerne hadde en felles utfordring i å få til et styrket samarbeid med ”de i midten” – foreldre til de unge, barn av de eldre. Korsrud poengterte at hun har stor respekt for arbeidet som skjer – både i regi av Ungdommens fylkesting og eldrerådet, og at politikerne ønsker å lytte aktivt, ta i mot gode råd og innspill, men at ikke alle forventninger kan garantere å bli innfridd.

Anna Ljunggren – den yngste representanten på Stortinget, roste partene for initiativ til samarbeid på tvers av generasjoner. Hun fokuserte på at det er viktig at de unge gis opplæring – med sikte på å bygge erfaring. Ungdom skal og må engasjere, tilføre nye tanker og gjerne et snev av oppvigleri. Det er viktig at kommunene og organisasjonene tar på alvor oppgaven om å nominere både unge og eldre – og minoriteter, til posisjoner i råd og utvalg.

Unge; ta i mot gode råd fra en voksen mentor, var en av Ljunggrens oppfordringer.

Inge Lønning – den eldste representanten på Stortinget, måtte dessverre melde forfall.

I motsetning til eldreråd er det ikke lovfestet at hver kommune skal ha et ungdomsråd. Det er ingen tvil om at Ungdommens fylkesting har hatt litt problemer med å nå ut til alle de representerer, mye på grunn av mangel på ungdomsråd i veldig mange kommuner. Særlig er det en utfordring å få til et ungdomsråd med tanke på geografien og den spredte bosetningen i Nordland fylke.

Ordfører i Beiarn, Frigg Ottar Os holdt et foredrag om Beiarn kommunes arbeid rundt etablering av ungdomsråd. Gjennom år med mye prøving og feiling siden 1985 – ikke minst en erfaring fra at arbeidet utviklet seg til å bli vel voksenstyrt, valgte kommunen å

omorganisere til en ordning med barn- og unges kommunestyre fra 1998. Rådmannens kontor fungerte som sekretariat, møtevirksomhet lagt til lørdager, valgbare var barn og unge i alderen 10-18 år. Det bli ikke lagt nok vekt på opplæring med det resultat at frafallet ble stort og ordningen opphørte i 2003. Dette har lært kommunens politikere og administrasjon at det å gi god opplæring og formulere presise mål for arbeidet, blir viktig. Per dags dato har ikke Beiarn et fungerende ungdomsråd. Mye av dette skyldes mangel på kontinuitet. Majoriteten av ungdommen flytter fra "bygda" for å gå skole, og når de kommer hjem i helgene vil de gjøre andre ting enn å sitte i møter.

Selv om ordføreren gjerne ønsker og tilrettelegger for, er det dessverre slik som Ungdommens fylkesting lenge har visst, et vanskelig arbeid når det kommer til etablering av ungdomsråd i praksis. Men likevel ikke et umulig arbeid. Ikke minst er det et veldig viktig arbeid som ikke må gis opp.

Frigg Ottar Os kom også med oppfordringen til at det bør samarbeides på tvers av generasjonene. Oppi dette er det veldig viktig å finne lokale samarbeidsformer. Noe som også krever en del innsats fra kommunene som tilretteleggere. Det er viktig for begge generasjonene å holde kontakt med hverandre.

Både dagens ungdom og den eldre ungdommen er opptatt av å kunne medvirke. For å ha et meningsfylt liv er det viktig å bli lyttet til, bli sett og ikke minst tatt på alvor.

Konferansedeltakerne fikk også et foredrag om hvordan og hvorfor eldrerådet i Sømna kommune fungerer så bra som det gjør. *Ordfører Edmund Dahle* var invitert for å gi innspill til hvordan det i Sømna ble arbeidet for å få realisert prosjektet "eldre, opp og gå". I kommuneplanen for Sømna er det vedtatt 5 overordnede mål:

1: *Sømna: Aktiv medvirker i det regionale samarbeidet.*

2: *Næringssatsing*

3: *Barn og unges oppvekstmiljø*

4: *Trygge og forutsigbare tjenester*

5: *"Det gode liv"*

Eldrerådet i Sømna har egen sekretær. Det behandler saker som har med eldres hverdag å gjøre, uttaler seg i forhold til budsjett/ planbudsjett, i plan- og reguleringssaker osv.

Av tiltak og arrangement nevnte ordføreren

Friluftens dag arrangeres i lag med jeger og fisk.

Eldredagen 1.okt. – feires med festlig tilstelning på omsorgssenteret.

Eldrefest i bygda.

Pågangsmot, engasjerte politikere, engasjert befolkning samt det å ikke gi opp, var råd fra ordføreren i forhold til å nå mål om en reell eldremedvirkning.

"Organisasjonsliv / Lag og foreninger

Sømna har en rekke frivillige lag og foreninger som gjør en kjempeinnsats for at kommunen vår skal være et trivelig sted å bo. Muligheten til å delta i dette sosiale livet er med på å gi Tilhørighet og sosiale kontakter. Kommunen vil også i fremtiden ha et bevisst og aktivt samarbeid med disse lagene.

Vi vil i årene framover arbeide for å få på plass en frivillighetssentral som et knutepunkt for frivillig og ulønnet innsats i nærmiljøet"

Ung og eldre i Forsvaret. Med Bodø hovedflystasjon som samarbeidspartner og konferansearena, var det naturlig å la en representant som tjenestegjør i 2007 få sammenligne sin tjenestetid med en representant som tjenestegjorde "for lenge siden". *Einar Henriksen fra*

Egersund fikk høre ”overlever du første dagen blir du i 10 år”. 10 år hadde han ingen tro på – men hevdet å trives godt og ha tilpasset seg godt på tross av et første møte med Bodø 16. april – iført shorts.

Bård Moen fra Bodø mintes en tøff rekruttperiode i en spesiell etterkrigstid. Han hadde planer om å slutte etter endt førstegangstjeneste men ble i 40 år.

De to hadde til dels sammenfallende syn på at dagens rekruttskole og førstegangstjeneste ikke er så tøff som tidligere. Videre at selv om forsvaret for mange dreier seg om mer eller mindre ufrivillige valg, kan danne grunnlag for kameratskap, å utfordre seg selv og vokse som menneske.

Hovedinnleder

Hovedforedragsholder ved konferansen var *Marco Elsafadi*. Et fantastisk og ikke minst engasjerende menneske som ga alle deltakerne en tankevekker de nok aldri kommer til å glemme – det å bry om seg om hverandre. Bare det å gi så lite som et smil eller en klem – det er ikke mer som skal til for å få samfunnet på et bedre spor enn det er i dag.

Marco Elsafadi er palestinsk flyktning og kom til Norge som 3-åring. Har bodd på forskjellige steder i Norge, har vært aktiv og engasjert basket-spiller som valgte å bruke sin livserfaring til å arbeide for og med ungdom. Organisasjonen han har opprettet; New Page har 55 ansatte fordelt på tre byer. Målet er:

Økt selvtillit = økt handlekraft

Styrket selvfølelse = gjør den solide grunnmuren

Marco Elsafadi var en viktig mann under hele konferansen. Han var veldig klar på dette med relasjoner i samfunnet, snakket mye om det å se hvert enkelt individ, om hvordan vi kan bli bedre mennesker og det å forstå seg selv litt bedre.

Elsafadi gjorde det forenklet og delte opp personligheten til et menneske i flere nivå.

Følelsene våre påvirker hele personligheten, og de er ikke minst den viktige sensoren vår.

På topp og mest overfladisk sett, er tankene våre. De ligger som på øverste nivå og er noe som rakst kan forandres. Ca. 60.000 tanker dumper innom hodet vårt hver dag. Dette er veldig overfladisk når det kommer til hvordan personligheten vår er.

Det andre er personlige tanker. Det er de som ligger og lurert litt lengre. Deretter kommer meningene våre. Da har vi tenkt så lenge på en ting at vi nå har dannet oss en mening. Det kan være både usynlig og synlig. Gjennom å snakke viser vi nå hvem vi er. Under dette igjen finner vi handlingene våre.

Elsafadi var veldig klar på dette med at dersom vi sier du skal gjøre en ting – **GJENNOMFØR DET!** ”*Den energi du har, bør være lik det ansvar du tar!*”

Dette er den største terskelen i personligheten vår. Ting blir til to ganger; første gangen ved meninger, så ved handling. Ting som vi ser blir gjort er mye mer påvirkbart enn det vi hører. Som voksne mennesker ofte sier så fint, men som er veldig sagt: handlinger sier mer enn ord. Så kommer vanene våre. Skal man være denne smilende og glade personen. Skal **vi** begynne å forandre verden, er det akkurat her **vi** må begynne; - med vanene våre. Legg deg til den vanen at du gir en tilfeldig forbipasserende et smil. Ingen kan komme å fortelle at de gjør dagen verre for noen – stikk motsatt. Den blir bedre. Det er egentlig veldig enkelt å vise medmenneskelighet. Det er bare endring av vaner som skal til.

Blir handlinger gjentatt og gjentatt og gjentatt, da går vi over en terskel. Akkurat dette er det som skal til for å få til en forandring. Det er vanskelig å forandre oss, men skal det bli et bedre samfunn for alle er det her vi må starte. Forankret og til slutt, ligger holdningene og verdiene

dine. Det er der kjemien ligger. Jo lengre ned man kommer i en personlighet, jo sterkere er ting forankret.

Vi skal ta vare på hverandre. Uansett bakgrunn, hudfarge, kjønn, religion, men ikke minst også alder. Det blir ofte lett glemmt.

Det ble tatt opp veldig mange forskjellige tema under konferansen. Skal man få til et samfunn for alle er det mye som må gripes tak i. Det finnes ingen oppskrift på hvordan å få til et bedre samfunn og et bedre samarbeid mellom generasjonene. For å fjerne dette skillet må det forståelse til, og for å få forståelse må det informasjon til. Dette var hensikten bak å belyse så mange sider ved et slikt stort problem. Kanskje var dette løsningen for å få en bedre kontakt mellom den yngste og eldste generasjonen.

Gruppearbeid

Etter foredragene var det satt av tid til at det skulle jobbes i grupper for å komme med forslag til løsninger på hva som kan gjøres for å gjøre hverdagen bedre for både seg selv, men ikke minst også andre. Rett og slett finne ut av hva som kunne gjøre et samfunn mer for alle. Gruppene ble satt sammen med aldersblanding og med ulike geografisk tilhørighet. Det må presiseres at begge generasjonene synes det var storartet å få jobbe slik. Det er viktig med innspill fra de med erfaring fra før i tiden, og de med litt nyere erfaring fra det å være ung i dag.

Etter en idémyldring blant deltakerne, kom man til enighet om å organisere gruppearbeidet rundt fem hovedtema.

Deltakerne ble delt inn i fem grupper og samtlige grupper skulle diskutere og ta stilling til alle fem tema. De fem hovedtema med moment fra diskusjonene:

Hvordan kan man minske avstand mellom mennesker?

- Være venners venner
- Vise forståelse
- Ha felles prosjekter – et felles mål forener
- Glem fødselsåret
- Hjelp, invitere, skryte av hverandre
- Gi aksept tross ulik bakgrunn
- Integrere
- Bruke tilgjengelige lokaler
- Tjenestebytte mellom unge og eldre
- Sosiale kaféer – frivillighetskaféer, Internettkaféer osv
- Ta med flere ungdommer til de eldre
- Ungdomsråd og eldreråd hjelper hverandre

Personlighet

Samarbeid og åpne kanaler mellom nivåene

- Generasjonsuke
- Møteplasser
- Skape tillit til de du er sammen med
- Personlighet er det andre oppfatter deg som (ytre personlighet – øyet som ser)
- Være åpen og lyttende
- Ha en god dialog

- Være hjelpsom og vise samarbeidsvilje
- Hvem er du?
- Hva gjør du for å få andre enige med deg?
- Hva er dine interesser?

Skape arenaer

- Kafé for alle
- Felles dugnader / samarbeidsprosjekter
- ”Bestefar” og ”bestemor” ordning i skole og barnehage
- Kurs av unge holdt til de eldre og omvendt – mobilkurs, Internett, pc, osv det omvendte var at de unge ønsket å lære praktiske ting som håndarbeid/sløyd m.m.
- Generasjonsboliger
- Folkemøter mellom yngre og eldre
- Få til ei generasjonsuke, og få midler til å gjøre noe ut av den

Hvordan anerkjenne hverandre

- Gi ros og ris
- Ha respekt for hverandre
- Oppmuntring
- Stole på
- Frihet under ansvar
- SE hverandre
- Fysisk kontakt – klapp, klem.

Hvordan skape trygghet

- Samhold i familien
- Venner
- Godt sosialt nettverk
- Trygt miljø
- Omsorg og kjærlighet
- Omsorgsfulle lærere og foresatte

Oppsummering – veien videre

Ungdommens fylkesting og Eldrerådet sier seg fornøyde med å ha gjennomført et historisk samarbeid om en konferanse på tvers av generasjoner.

Denne konferansen viste seg å bli et vellykket og populært arrangement, både for de yngre og de eldre. Det ble til og med ønsket at dette skulle og skal bli en årlig konferanse.

Formålet med konferansen var å komme fram til forslag på tiltak for å få en bedre hverdag og et bedre samfunn på tvers av generasjonene.

Forslagene til tiltak som kom under kafédialogen vil kunne være de neste steg på veien vi skal gå sammen for et bedre samfunn. Det er absolutt nødvendig at ”de på midten” kommer og går sammen med oss for at vi skal lykkes i det videre arbeidet.

Det får bli opp til hver enkelt fylkeskommune og kommune hva og hvordan de foreslåtte tiltakene tas inn i det daglige arbeidet. Målet må være at sammen kan vi bidra til å gjøre veien bedre og lettere framkommelig for alle.

Tobias Vang Sivertsen
Leder for Ungdommens fylkesting

Ernst Eidem
leder for Nordland Eldreråd

Vedlegg: Program og bilder

Bodø, 28.-29.09.07

- et spennig samarbeid mellom Ungdommens fylkesting og Eldrerådet

Generasjonskonferansen:

ET SAMFUNN
FOR ALLE

Nordland fylkeskommune

PROGRAM

fredag 28. september

10.15 Bussavgang fra Rica

11.00 Lunsj med fordomskåseri v / Ungdommens fylkesting

12.30 Åpning ved fylkesordfører Jon Tørset
- Kulturelt innslag ved "The Young Ones" fra Beiarn
- Eldste og yngste på Stortinget, ved Anna Ljunggren og Inge Lønning
- Innlegg ved ordfører i Beiarn Frigg Ottar Os om ungdomsråd og ungdommens medvirkning
- Innlegg ved ordfører Edmund Dahle i Sømna om eldreråd og eldres medvirkning
- Kulturelt innslag ved Bodø Trekkspillklubb

15.00 Kaffepause

15.15 Innledning til og gjennomføring av workshop ved Marco Elsafadi, New Page

17.30 Bussavgang til Rica hotell

19.00 Middag Rica Hotell

Lørdag 29. september

Utsjekking av hotellet

08.30 Bussavgang fra Rica Hotell

09.00 Kulturelt innslag ved Raymond Hansen og datteren Malin

09.15 Innlegg ved ung og eldre fra Forsvaret

09.45 Kaffepause

10.00 Oppsummering, debatt og tilbakemeldinger av workshop ved Maro Elsafadi

12.15 Kulturskolen i Bodø

12.45 Oppsummering og avslutning ved Anette Kvitvik Ljunggren (Ungdommens fylkesting) og Bård Moen (Eldrerådet)

13.0 Lunsj

Avreise (buss til flyplassen og byen)

Påmelding

- på e-post til Emmy Isaksen (emmy.isaksen@nfk.no)
- mer informasjon på www.nfk.no/generasjonskonferansen

- engasjerte tilhørere i plenumssalen, Bodin leir

To kraftfulle, raske klapp = kort applaus! – lærte Marco Elsafadi deltakerne

Ann-Helen Moen, Kim-Remi Sandvær, Anette Kvitvik Ljunggren, Marco Elsafadi, Jørn-Erik Winther, Kristian B. Olsen

- framlegg av forslag til tiltak etter gruppearbeid

- aktivt, lyttende deltakere

foto: Ann-Helen Moen, Áshild Opøyen

